

Sociaal-emotionele ontwikkeling groep 1

		Frequentie: 2 x 45 / 3x 30 minuten per week. Dagelijks geïntegreerd in het lesprogramma.
Na te streven doelen	Methodes/materialen	Aanpak/methodiek
<p>Zelfbeeld De leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen.</p> <p>Jezelf presenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> Vraagt in de klas op een adequate manier aandacht (vinger opsteken, naar leerkracht lopen). Wacht op zijn beurt (in de kring, bij een werkje). Toont trots. <p>Een keuze maken</p> <ul style="list-style-type: none"> Kiest tussen twee of drie aangeboden voorwerpen (bal – pop, jam – kaas). Kiest wat hij wil doen op basis van eigen voorkeuren. <p>Opkomen voor jezelf</p> <ul style="list-style-type: none"> Loopt weg als een ander onaardig tegen hem doet. Vraagt om hulp als iets hem alleen niet lukt (aan- en uitkleden). Vraagt aan een medeleerling of hij mee mag doen met een spel. <p>Omgaan met je beperking/stoornis</p> <ul style="list-style-type: none"> Voelt zich veilig in de omgeving. Accepteert hulp van een vertrouwenspersoon (eigen leerkracht). <p>Sociaal gedrag De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen, leren samenwerken aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties.</p> <p>Ervaringen delen</p>	<p>Methode Kwink Gouden regels</p>	<p>Inhoud methode Kwink: Ervaringen delen: Ik mis je nu al Waar is die knikker? Aardig doen: Ik speel met jou Wat een mooie tekening Niet bang zijn Samen spelen en werken: Jij mag straks Ik heb dat ook nodig Ik wil best meedoen Wie speelt de baas? Een taak uitvoeren: Wat een haast Alles op z'n plek Jezelf presenteren: Ik speel graag met.... Gefeliciteerd! Een keuze maken: Wat trakteer ik? Wat is een leuk cadeautje? Opkomen voor jezelf: Dat vind ik niet aardig. Nee, hé, daar is tante Omgaan met ruzie: Vechten om een stoel? Ik ging toch met jou spelen? Maak nou geen ruzie</p> <p>Ouders worden middels een nieuwsbrief en koelkastposter op de hoogte gehouden van de inhoud van de lessen. Schoolbreed wordt aan dezelfde competenties en doelen gewerkt.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Vertelt in de kring over iets dat hij zojuist op school heeft meegemaakt . • Geeft aan wat hij leuk/lekker/mooi/interessant vindt (smaak/voorkeur). • Toont gevoelens van blijdschap, angst, boosheid en verdriet. • Toont teleurstelling. <p>Aardig doen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Troost iemand die gevallen is. • Zegt dankjewel als reactie op het woord alsjeblieft. • Zegt sorry als er door hem per ongeluk iets misgaat (drinken valt om) • Luistert als iemand iets vertelt (is stil). • Vraagt aan een ander of hij een voorwerp van hem mag gebruiken . <p>Omgaan met ruzie</p> <ul style="list-style-type: none"> • .Benoemt dat hij een ander geen pijn mag doen. • Reageert bij boosheid op de aanwijzing/correctie van de leerkracht. 		<p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naast de lessen besteedt de leerkracht dagelijks door aandacht aan de sociaal-emotionele vorming. • Voor de kinderen is duidelijk welke regels er binnen de school en in de groep zijn. Hier is het hele jaar door aandacht voor. • De leerkracht ondersteunt leerlingen in het verwoorden van gevoelens. • De leerkrachten dragen zorg voor het welzijn van de leerling. Mogelijkheden worden versterkt . Onvermogen geaccepteerd. • De leerkracht laat merken dat elk gevoel mag, maar niet elk gedrag. • De leerling wordt positief benaderd, het positieve wordt benadrukt, de leerkracht geeft blijk van vertrouwen en ondersteunt de leerling daar waar nodig is. • De leerkracht besteedt structureel aandacht aan de sfeer en regels in de groep. • Complimenten geven • Succeservaringen laten opdoen. <p>Week tegen het pesten: In elke groep besteden we jaarlijks o.a. tijdens de week tegen het pesten aandacht aan het verschil tussen plagen en pesten. Daarnaast hanteren wij een anti-pestprotocol op onze school.</p> <p>Week van de Lentekriebels: Elk jaar doen we mee met de Week van de Lentekriebels. Dit is een nationale projectweek voor het speciaal- en basisonderwijs. Er worden dan lessen gegeven over weerbaarheid, relaties en seksualiteit.</p> <p>Psycho-educatie Er wordt gewerkt aan zelfbewustzijn en omgaan met je beperking in de lessen sociaal-emotioneel leren. In ontwikkeling zijn schoolbrede afspraken rondom psycho-educatie en uitwerking van activiteiten rondom Wereld TOS dag.</p>
<p>Evaluatie: Via Mijn kleutergroep</p>		

Sociaal-emotionele ontwikkeling groep 2

		Frequentie: 2 x 45 / 3x 30 minuten per week. Dagelijks geïntegreerd in het lesprogramma.
Na te streven doelen	Methodes/materialen	Aanpak/methodiek
<p>Zelfbeeld De leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen.</p> <p>Jezelf presenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vraagt in verschillende situaties op een adequate manier aandacht • Vertelt wat hij leuk vindt om te doen • Vertelt een idee aan een medeleerling (nieuw spel, activiteit) • Gaat adequaat om met gevoelens van trots <p>Een keuze maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakt een keuze en blijft daarbij • Geeft aan dat hij een andere keuze wil maken dan de ander (hij wil naar buiten, ik niet) <p>Opkomen voor jezelf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zegt nee als hij iets niet wil • Zoekt de leerkracht op om te vertellen dat hij niet mee mag doen • Maakt aan de leerkracht duidelijk dat een ander onaardig tegen hem doet • Vraagt hulp als het doen van een werkje alleen niet lukt <p>Omgaan met je beperking/stoornis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft aan waar hij aan toe is (nieuwe taak aandurven) • Geeft uiterlijke verschillen aan tussen hemzelf en andere kinderen (bril, groot) <p>Sociaal gedrag De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen en leren samenwerken</p>	<p>Methode: Kwink Gouden regels</p>	<p>Inhoud methode Kwink: Ervaringen delen: Ik mis je nu al Waar is die knikker? Aardig doen: Ik speel met jou Wat een mooie tekening Niet bang zijn Samen spelen en werken: Jij mag straks Ik heb dat ook nodig Ik wil best meedoen Wie speelt de baas? Een taak uitvoeren: Wat een haast Alles op z'n plek Jezelf presenteren: Ik speel graag met... Gefeliciteerd! Een keuze maken: Wat trakteer ik? Wat is een leuk cadeautje? Opkomen voor jezelf: Dat vind ik niet aardig. Nee, hé, daar is tante Omgaan met ruzie: Vechten om een stoel? Ik ging toch met jou spelen? Maak nou geen ruzie</p> <p>Ouders worden middels een nieuwsbrief en koelkastposter op de hoogte gehouden van de inhoud van de lessen.</p>

<p>aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties.</p> <p>Ervaringen delen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt wat hij die dag op school heeft meegemaakt (aan einde in kring) • Toont verbazing • Neemt afscheid in verschillende situaties (tot straks, fijne vakantie) • Deelt een soortgelijke ervaring met anderen (ik ben daar ook geweest) • Luistert wanneer een medeleerling vertelt dat hij iets anders wil • Herkent basale gevoelens bij zichzelf (verdriet, blijdschap, boosheid, angst) <p>Aardig doen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Troost iemand die bang of verdrietig is • Helpt een ander als die daar om vraagt • Geeft een compliment over iets dat een ander gemaakt heeft • Feliciteert een ander met zijn verjaardag • Houdt zich aan een afspraak met een medeleerling (samen met de blokken) <p>Omgaan met ruzie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luistert naar een ander als die sorry zegt • Volgt het advies van de leerkracht op bij een meningsverschil • Laat non-verbaal/ verbaal merken dat de ruzie voorbij is • Uit zijn boosheid zonder anderen pijn te doen of materiaal kapot te maken • Vertelt na een ruzie wat er gebeurd is • Kalmeert bij boosheid na een aanwijzing van de leerkracht 		<p>Schoolbreed wordt aan dezelfde competenties en doelen gewerkt.</p> <p>Standaard Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naast de lessen zoals deze structureel vanuit de methode gegeven worden besteed de leerkracht het hele jaar door aandacht aan de sociaal-emotionele vorming. • Voor de kinderen is duidelijk welke regels er binnen de school en in de groep zijn. Hier is het hele jaar door aandacht voor. • De leerkracht ondersteunt leerlingen in het verwoorden van gevoelens. • De leerkrachten dragen zorg voor het welzijn van de leerling. Mogelijkheden worden versterkt . Onvermogen geaccepteerd. • De leerkracht laat merken dat elk gevoel mag maar niet elk gedrag. • De leerling wordt positief benaderd, het positieve wordt benadrukt, de leerkracht geeft blijk van vertrouwen en ondersteunt de leerling daar waar nodig is. • De leerkracht besteed structureel aandacht aan de sfeer en regels in de groep. <p>Week tegen het pesten: In elke groep besteden we jaarlijks o.a. tijdens de week tegen het pesten aandacht aan het verschil tussen plagen en pesten. Daarnaast hanteren wij een anti-pestprotocol op onze school.</p> <p>Week van de Lentekriebels: Elk jaar doen we mee met de Week van de Lentekriebels. Dit is een nationale projectweek voor het speciaal- en basisonderwijs. Er worden dan lessen gegeven over weerbaarheid, relaties en seksualiteit.</p> <p>Psycho-educatie: Er wordt gewerkt aan zelfbewustzijn en omgaan met je beperking in de lessen sociaal-emotioneel leren. In ontwikkeling zijn schoolbrede afspraken rondom psycho-educatie en uitwerking van activiteiten rondom Wereld TOS dag.</p>
---	--	---

Evaluatie
Via Mijn kleutergroep

Sociaal-emotionele ontwikkeling groep 3

		Frequentie: 2 x 30 minuten p.w. Dagelijks geïntegreerd in het lesprogramma.
Na te streven doelen	Methodes/materialen	Aanpak/methodiek
<p>Zelfbeeld De leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen.</p> <p>Jezelf presenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stelt zichzelf netjes aan een ander voor in een bekende omgeving • Vertelt over zichzelf in een groep • Vertelt een idee aan een groepje medeleerlingen (nieuw spel, activiteit) • Denkt van te voren na over wat hij wil vertellen • Kijk anderen aan wanneer hij iets vertelt in de kring • Reageert op positieve feedback (kijkt trots) <p>Een keuze maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Denkt na voor hij een keus maakt • Durft een andere keuze te maken dan een vriend • Gaat soms mee in de keus van een ander (spelmateriaal) <p>Opkomen voor jezelf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komt voor zichzelf op (nee zeggen) • Maakt onderscheid tussen iemand die de baas speelt en echt gezag • Vertelt het als hij wordt overgeslagen of als iets dat beloofd is vergeten wordt • Komt voor zijn mening uit in een één op één gesprek (ik vind voetbal stom) • Toont gevoelens van schaamte <p>Omgaan met je beperking/stoornis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Accepteert het gebruik van bepaalde hulpmiddelen aangereikt door de leerkracht 	<p>Methode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kwink - Inzetten emotiemeter - Gouden regels 	<p>Ouders worden middels een nieuwsbrief en koelkastposter op de hoogte gehouden van de inhoud van de lessen. Schoolbreed wordt aan dezelfde competenties en doelen gewerkt.</p> <p>Leerkracht aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elke 2 weken wordt een nieuwe les aangeboden. - De lessen worden in principe gevolgd via de jaarplanning maar hier kan vanaf geweken worden als de behoefte hier aan is. - In de school wordt aan dezelfde doelen tegelijkertijd gewerkt. - Het kwinkdoel en/of kwinkslag is zichtbaar in de klas. - De kwinkles kan opgedeeld worden over meerdere lessen.. - De inhoud van de lessen komt herhaaldelijk terug gedurende de week. - De gouden regels worden via een vaste structuur aangeboden en worden schoolbreed tegelijkertijd behandeld. - Naast de lessen zoals deze structureel vanuit de methode gegeven worden besteed de leerkracht het hele jaar door aandacht aan de sociaal-emotionele vorming. - Voor de kinderen is duidelijk welke regels er binnen de school en in de groep zijn. Hier is het hele jaar door aandacht voor. - De leerkracht ondersteunt leerlingen in het verwoorden van gevoelens. - De leerkrachten dragen zorg voor het welzijn van de leerling. Mogelijkheden worden versterkt . Onvermogen geaccepteerd.

<p>Sociaal gedrag De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen en leren samenwerken aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties.</p> <p>Ervaringen delen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt over situaties die hij heeft meegemaakt (in kring) • Herkent gevoelens van blijdschap, angst, boosheid en verdriet bij een ander <p>Aardig doen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helpt een ander als hij merkt dat iets niet lukt • Bedankt als een ander hem iets geeft of iets voor hem doet • Luistert actief naar een ander (aankijken, knikken, een vraag stellen, stil zijn) • Accepteert het als een ander niet geholpen of met rust gelaten wil worden • Heeft besef van 'goed en kwaad' in eenvoudige situaties (stelen mag niet) • Laat een ander meespelen • Maakt afspraken met een medeleerling over om beurten een voorwerp gebruiken waar je beiden mee wilt spelen <p>Omgaan met ruzie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanvaardt excuses van een ander • Schakelt de leerkracht in wanneer hij zelf een ruzie niet op kan lossen • Herkent bij zichzelf gevoelens van boosheid • Waarschuwt de leerkracht wanneer een ruzie van anderen uit de hand loopt • Vertelt waarom hij boos is op een ander 		<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht laat merken dat elk gevoel mag maar niet elk gedrag. - De leerling wordt positief benaderd, het positieve wordt benadrukt, de leerkracht geeft blijk van vertrouwen en ondersteunt de leerling daar waar nodig is. <p>Week tegen het pesten: In elke groep besteden we jaarlijks o.a. tijdens de week tegen het pesten aandacht aan het verschil tussen plagen en pesten. Daarnaast hanteren wij een anti-pestprotocol op onze school.</p> <p>Week van de Lentekriebels: Elk jaar doen we mee met de Week van de Lentekriebels. Dit is een nationale projectweek voor het speciaal- en basisonderwijs. Er worden dan lessen gegeven over weerbaarheid, relaties en seksualiteit.</p> <p>Psycho-educatie Er wordt gewerkt aan zelfbewustzijn en omgaan met je beperking in de lessen sociaal-emotioneel leren. Voor zeer kwetsbare kinderen kan, via de CvL individuele krachtraining aangevraagd worden, hier wordt o.a. bewust aandacht besteed aan psycho-educatie. In ontwikkeling zijn schoolbrede afspraken rondom psycho-educatie en uitwerking van activiteiten rondom Wereld TOS dag.</p>
<p>Evaluatie: Via SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst)</p>		

Sociaal-emotionele ontwikkeling groep 4

		Frequentie: 2 x 30 minuten p.w. Dagelijks geïntegreerd in het lesprogramma.
Na te streven doelen	Methodes/materialen	Aanpak/methodiek
<p>Zelfbeeld De leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen.</p> <p>Jezelf presenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt wat hijzelf en wat een ander goed kan • Praat duidelijk wanneer hij iets vertelt of vraagt in de kring <p>Een keuze maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiest een activiteit die op dat moment mogelijk is <p>Opkomen voor jezelf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zegt nee tegen een onredelijk verzoek • Geeft de ander aan te stoppen als die iets doet wat hij niet leuk vindt • Geeft het de ander aan als diegene iets heeft gedaan dat hij niet aardig vindt • Blijft bij zijn mening wanneer hij heeft gezegd dat hij iets niet wil • Geeft een motivatie voor zijn mening (geen zin/ moeilijk/ saai) • Vertelt als hij niet mee mag doen zelf een oplossing <p>Omgaan met je beperking/stoornis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakt afspraken met zijn omgeving over welke hulp hij nodig heeft en wanneer en hoe dat aan te geven • Past aangereikte hulpmiddelen of oplossing zelf toe om probleemsituaties te voorkomen (b.v. stop hou op zeggen, naar juf gaan) <p>Sociaal gedrag De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen en leren samenwerken</p>	<p>Methode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kwink - Goudenregels - Inzet van methodiek: Sociaal vaardig communiceren training onder leiding van logopediste in kleine groepjes. 	<p>Ouders worden middels een nieuwsbrief en koelkastposter op de hoogte gehouden van de inhoud van de lessen. Schoolbreed wordt aan dezelfde competenties en doelen gewerkt.</p> <p>Leerkracht aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elke 2 weken wordt een nieuwe les aangeboden. - De lessen worden in principe gevolgd via de jaarplanning maar hier kan vanaf geweken worden als de behoefte hier aan is. - In de school wordt aan dezelfde doelen tegelijkertijd gewerkt. - Het kwinkdoel en/of kwinkslag is zichtbaar in de klas. - De kwinkles kan opgedeeld worden over meerdere lessen.. - De inhoud van de lessen komt herhaaldelijk terug gedurende de week. - De gouden regels worden via een vaste structuur aangeboden en worden schoolbreed tegelijkertijd behandeld. - Naast de lessen zoals deze structureel vanuit de methode gegeven worden besteed de leerkracht het hele jaar door aandacht aan de sociaal-emotionele vorming. - Voor de kinderen is duidelijk welke regels er binnen de school en in de groep zijn. Hier is het hele jaar door aandacht voor. - De leerkracht ondersteunt leerlingen in het verwoorden van gevoelens. - De leerkrachten dragen zorg voor het welzijn van de leerling. Mogelijkheden worden versterkt . Onvermogen geaccepteerd. - De leerkracht laat merken dat elk gevoel mag maar niet elk gedrag.

<p>aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties.</p> <p>Ervaringen delen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakt grapjes • Vertelt dat je verschillende gevoelens tegelijk kunt hebben (boos/verdrietig) • Merkt of iemand de situatie grappig vindt of niet <p>Aardig doen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blijft vriendelijk wanneer een ander een aanbod van hulp afslaat • Geeft een compliment over iets dat een ander goed kan • Reageert aardig op een voorstel van een ander • Doet bewust iets aardigs voor een ander (iets pakken, iemand verrassen) • Houdt rekening met de mogelijkheden van een ander (kleuter laten winnen) • Houdt rekening met de wensen van een ander <p>Omgaan met ruzie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Probeert een ruzie op te lossen door te praten • Laat een ander uitpraten bij het oplossen van een ruzie • Vertoont spijt en maakt het goed met een ander <p>Herkent of iets expres of per ongeluk gebeurd is</p>		<ul style="list-style-type: none"> - De leerling wordt positief benaderd, het positieve wordt benadrukt, de leerkracht geeft blijk van vertrouwen en ondersteunt de leerling daar waar nodig is. <p>Sociaal vaardig communiceren training: De logopedisten maken gebruik van de methodiek Sociaal Vaardig Communiceren (SVC). Door de woordenschat en de vaardigheden te vergroten op sociaal emotioneel gebied, vergroten we ook de communicatieve redzaamheid.</p> <p>Week tegen het pesten: In elke groep besteden we jaarlijks o.a. tijdens de week tegen het pesten aandacht aan het verschil tussen plagen en pesten. Daarnaast hanteren wij een anti-pestprotocol op onze school.</p> <p>Week van de Lentekriebels: Elk jaar doen we mee met de Week van de Lentekriebels. Dit is een nationale projectweek voor het speciaal- en basisonderwijs. Er worden dan lessen gegeven over weerbaarheid, relaties en seksualiteit.</p> <p>Psycho-educatie Er wordt gewerkt aan zelfbewustzijn en omgaan met je beperking in de lessen sociaal-emotioneel leren. Voor zeer kwetsbare kinderen kan, via de CvL individuele krachtraining aangevraagd worden, hier wordt o.a. bewust aandacht besteed aan psycho-educatie. In ontwikkeling zijn schoolbrede afspraken rondom psycho-educatie en uitwerking van activiteiten rondom Wereld TOS dag.</p>
<p>Evaluatie: Via SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst)</p>		

Sociaal-emotionele ontwikkeling groep 5

		Frequentie: 2 x 30 minuten p.w. Dagelijks geïntegreerd in het lesprogramma.
Na te streven doelen	Methodes/materialen	Aanpak/methodiek
<p>Zelfbeeld De leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen.</p> <p>Jezelf presenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt over zichzelf in een groep (hobby's, familie) • Vertelt een idee aan een groepje medeleerlingen (nieuw spel, activiteit) <p>Een keuze maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Durft een andere keuze te maken dan een dominant persoon in de klas • Legt een bekende zijn keuze uit (ik doe het liever niet, omdat) <p>Opkomen voor jezelf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spreekt een vriendje er op aan als deze zich niet aan de afspraken houdt • Komt voor zichzelf op als hij onterecht wordt beschuldigd • Geeft aan wat hij voelt als een ander onaardig doet <p>Omgaan met je beperking/stoornis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft aan dat en hoe hij graag geholpen wil worden (rust plek, koptelefoon) <p>Sociaal gedrag De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen en leren samenwerken aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties.</p> <p>Ervaringen delen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Praat met een ander over een afspraak die misliep • Geeft aan dat hij het merkt als een ander iets naars heeft meegemaakt 	<p>Methode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kwink - Goudenregels - Inzet van methodiek: Sociaal vaardig communiceren training onder leiding van logopediste in kleine groepjes. 	<p>Ouders worden middels een nieuwsbrief en koelkastposter op de hoogte gehouden van de inhoud van de lessen. Schoolbreed wordt aan dezelfde competenties en doelen gewerkt.</p> <p>Leerkracht aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elke 2 weken wordt een nieuwe les aangeboden. - De lessen worden in principe gevolgd via de jaarplanning maar hier kan vanaf geweken worden als de behoefte hier aan is. - In de school wordt aan dezelfde doelen tegelijkertijd gewerkt. - Het kwinkdoel en/of kwinkslag is zichtbaar in de klas. - De kwinkles kan opgedeeld worden over meerdere lessen.. - De inhoud van de lessen komt herhaaldelijk terug gedurende de week. - De gouden regels worden via een vaste structuur aangeboden en worden schoolbreed tegelijkertijd behandeld. - Naast de lessen zoals deze structureel vanuit de methode gegeven worden besteed de leerkracht het hele jaar door aandacht aan de sociaal-emotionele vorming. - Voor de kinderen is duidelijk welke regels er binnen de school en in de groep zijn. Hier is het hele jaar door aandacht voor. - De leerkracht ondersteunt leerlingen in het verwoorden van gevoelens. - De leerkrachten dragen zorg voor het welzijn van de leerling. Mogelijkheden worden versterkt . Onvermogen geaccepteerd. - De leerkracht laat merken dat elk gevoel mag maar niet elk gedrag.

<ul style="list-style-type: none"> • Helpt iemand die zich rot voelt door te praten • Vertelt een ander dat hij ergens teleurgesteld over is <p>Aardig doen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helpt uit zichzelf iemand • Reageert adequaat als door hem iets is misgegaan (sorry zeggen) • Vraagt een kind dat niemand heeft om mee te doen met een groepsactiviteit • Feliciteert een ander wanneer diegene wint bij een spel. <p>Omgaan met ruzie</p> <ul style="list-style-type: none"> • aat bij een ruzie in op wat een ander zegt • Corrigeert zijn gedrag als hij weet dat hij ongewenst gedrag vertoont • Verzint een oplossing bij ruzie • Benoemt welke gedragingen bij anderen boze reacties oproepen 		<ul style="list-style-type: none"> - De leerling wordt positief benaderd, het positieve wordt benadrukt, de leerkracht geeft blijk van vertrouwen en ondersteunt de leerling daar waar nodig is. <p>Sociaal vaardig communiceren training: De logopedisten maken gebruik van de methodiek Sociaal Vaardig Communiceren (SVC). Door de woordenschat en de vaardigheden te vergroten op sociaal emotioneel gebied, vergroten we ook de communicatieve redzaamheid.</p> <p>Week tegen het pesten: In elke groep besteden we jaarlijks o.a. tijdens de week tegen het pesten aandacht aan het verschil tussen plagen en pesten. Daarnaast hanteren wij een anti-pestprotocol op onze school.</p> <p>Week van de Lentekriebels: Elk jaar doen we mee met de Week van de Lentekriebels. Dit is een nationale projectweek voor het speciaal- en basisonderwijs. Er worden dan lessen gegeven over weerbaarheid, relaties en seksualiteit.</p> <p>Psycho-educatie Er wordt gewerkt aan zelfbewustzijn en omgaan met je beperking in de lessen sociaal-emotioneel leren. Voor zeer kwetsbare kinderen kan, via de CvL individuele krachtraining aangevraagd worden, hier wordt o.a. bewust aandacht besteed aan psycho-educatie. In ontwikkeling zijn schoolbrede afspraken rondom psycho-educatie en uitwerking van activiteiten rondom Wereld TOS dag.</p>
<p>Evaluatie: Via SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst)</p>		

Sociaal-emotionele ontwikkeling groep 6

		Frequentie: 2 x 30 minuten p.w. Dagelijks geïntegreerd in het lesprogramma.
Na te streven doelen	Methodes/materialen	Aanpak/methodiek
<p>Zelfbeeld De leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen.</p> <p>Jezelf presenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stelt zichzelf voor aan onbekende leeftijdgenoten • Houdt een presentatie voor de klas <p>Een keuze maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Houdt rekening met de wensen van een ander bij het maken van een keuze • Vraagt de mening van een ander als hij moeilijk een keuze kan maken • Vraagt bedenktijd als hij het moeilijk vindt om te kiezen <p>Opkomen voor jezelf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft het aan als hij op dat moment niet over zijn gevoelens wil praten • Geeft tegen een volwassene aan dat hij aan de beurt is • Geeft in een één op één gesprek een afwijkende mening <p>Omgaan met je beperking/stoornis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Accepteert hulp van minder bekende personen (andere leerkrachten) • Brengt in de klas onder woorden wat hij voelt en wanneer na een situatie • waarin hij last had van zijn stoornis <p>Sociaal gedrag De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen en leren samenwerken aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties.</p> <p>Ervaringen delen</p>	<p>Methode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kwink - Goudenregels - Inzet van methodiek: Sociaal vaardig communiceren training onder leiding van logopediste in kleine groepjes. 	<p>Ouders worden middels een nieuwsbrief en koelkastposter op de hoogte gehouden van de inhoud van de lessen. Schoolbreed wordt aan dezelfde competenties en doelen gewerkt.</p> <p>Leerkracht aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elke 2 weken wordt een nieuwe les aangeboden. - De lessen worden in principe gevolgd via de jaarplanning maar hier kan vanaf geweken worden als de behoefte hier aan is. - In de school wordt aan dezelfde doelen tegelijkertijd gewerkt. - Het kwinkdoel en/of kwinkslag is zichtbaar in de klas. - De kwinkles kan opgedeeld worden over meerdere lessen.. - De inhoud van de lessen komt herhaaldelijk terug gedurende de week. - De gouden regels worden via een vaste structuur aangeboden en worden schoolbreed tegelijkertijd behandeld. - Naast de lessen zoals deze structureel vanuit de methode gegeven worden besteed de leerkracht het hele jaar door aandacht aan de sociaal-emotionele vorming. - Voor de kinderen is duidelijk welke regels er binnen de school en in de groep zijn. Hier is het hele jaar door aandacht voor. - De leerkracht ondersteunt leerlingen in het verwoorden van gevoelens. - De leerkrachten dragen zorg voor het welzijn van de leerling. Mogelijkheden worden versterkt . Onvermogen geaccepteerd.

<ul style="list-style-type: none"> • Maakt onderscheid tussen wat hij aan bekenden en onbekenden vertelt • Benoemt verschillende factoren die inwerken op hoe iemand zich voelt • Gaat adequaat om met gevoelens van verlegenheid en onzekerheid • Maakt samen goede afspraken over ruilen en lenen en houdt zich hieraan • Herkent verschillende gevoelens bij een ander • Toont interesse als iemand iets vertelt (luisterhouding, knikken, vragen) • Herkent complexere gevoelens bij zichzelf • Luistert wanneer een medeleerling vertelt dat hij iets anders voelt <p>Aardig doen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Troost een leerling die gepest wordt • Onderkent gevoelens van jaloezie • Gunt de ander iets leuks (spelletje winnen) • Reageert op een leuk voorstel van een ander door samen een plan te maken • Biedt zijn excuses aan als hij een ander gekwetst heeft <p>Omgaan met ruzie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luistert naar een medeleerling wanneer die een voorstel doet • Toont begrip voor de gevoelens van een ander bij ruzie • Blijft rustig wanneer een ander boos reageert of hem beschuldigt • Gaat adequaat om met een meningsverschil met een volwassene 		<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht laat merken dat elk gevoel mag maar niet elk gedrag. - De leerling wordt positief benaderd, het positieve wordt benadrukt, de leerkracht geeft blijk van vertrouwen en ondersteunt de leerling daar waar nodig is. <p>Sociaal vaardig communiceren training: De logopedisten maken gebruik van de methodiek Sociaal Vaardig Communiceren (SVC). Door de woordenschat en de vaardigheden te vergroten op sociaal emotioneel gebied, vergroten we ook de communicatieve redzaamheid.</p> <p>Week tegen het pesten: In elke groep besteden we jaarlijks o.a. tijdens de week tegen het pesten aandacht aan het verschil tussen plagen en pesten. Daarnaast hanteren wij een anti-pestprotocol op onze school.</p> <p>Week van de Lentekriebels: Elk jaar doen we mee met de Week van de Lentekriebels. Dit is een nationale projectweek voor het speciaal- en basisonderwijs. Er worden dan lessen gegeven over weerbaarheid, relaties en seksualiteit.</p> <p>Psycho-educatie Er wordt gewerkt aan zelfbewustzijn en omgaan met je beperking in de lessen sociaal-emotioneel leren. Voor zeer kwetsbare kinderen kan, via de CvL individuele krachtraining aangevraagd worden, hier wordt o.a. bewust aandacht besteed aan psycho-educatie. In ontwikkeling zijn schoolbrede afspraken rondom psycho-educatie en uitwerking van activiteiten rondom Wereld TOS dag.</p>
<p>Evaluatie: Via SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst)</p>		

Sociaal-emotionele ontwikkeling groep 7

		Frequentie: 2 x 30 minuten p.w. Dagelijks geïntegreerd in het lesprogramma.
Na te streven doelen	Methodes/materialen	Aanpak/methodiek
<p>Zelfbeeld De leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen.</p> <p>Jezelf presenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt een idee aan de klas • Presenteert een idee aan iemand die hij niet goed kent binnen de school • Gaat adequaat om met gevoelens van nervositeit/onrust (zenuwen voor toets) <p>Een keuze maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft de ander de tijd om over een keuze na te denken • Voorspelt welke keuze een ander zal maken • Zorgt voor extra informatie om een keuze te kunnen maken • Houdt rekening met de wensen van een ander bij het maken van een keuze • Vraagt de mening van een ander als hij moeilijk een keuze kan maken • Vraagt bedenktijd als hij het moeilijk vindt om te kiezen <p>Opkomen voor jezelf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vraagt hulp over hoe hij iets kan aanpakken • Vraagt hulp aan de juiste persoon (iemand die hem echt kan helpen) • Geeft gevoelens van schaamte over eigen gedrag aan • Geeft gevoelens van schaamte over zijn uiterlijk aan <p>Omgaan met je beperking/stoornis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herkent gedrag dat overeenkomt met zijn eigen gedrag (doe ik ook) • Vertelt aan een ander welke stoornis/ problemen hij heeft (taalprobleem, ASS, dyslexie, ADHD, 	<p>Methode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kwink - Goudenregels 	<p>Ouders worden middels een nieuwsbrief en koelkastposter op de hoogte gehouden van de inhoud van de lessen. Schoolbreed wordt aan dezelfde competenties en doelen gewerkt.</p> <p>Leerkracht aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elke 2 weken wordt een nieuwe les aangeboden. - De lessen worden in principe gevolgd via de jaarplanning maar hier kan vanaf geweken worden als de behoefte hier aan is. - In de school wordt aan dezelfde doelen tegelijkertijd gewerkt. - Het kwinkdoel en/of kwinkslag is zichtbaar in de klas. - De kwinkles kan opgedeeld worden over meerdere lessen.. - De inhoud van de lessen komt herhaaldelijk terug gedurende de week. - De gouden regels worden via een vaste structuur aangeboden en worden schoolbreed tegelijkertijd behandeld. - Naast de lessen zoals deze structureel vanuit de methode gegeven worden besteed de leerkracht het hele jaar door aandacht aan de sociaal-emotionele vorming. - Voor de kinderen is duidelijk welke regels er binnen de school en in de groep zijn. Hier is het hele jaar door aandacht voor. - De leerkracht ondersteunt leerlingen in het verwoorden van gevoelens. - De leerkrachten dragen zorg voor het welzijn van de leerling. Mogelijkheden worden versterkt . Onvermogen geaccepteerd.

<p>spraakprobleem, moeite met rekenen, moeite met rustig reageren etc)</p> <p>Sociaal gedrag De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen en leren samenwerken aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties.</p> <p>Ervaringen delen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt welke onderwerpen wel/ niet geschikt zijn om grapjes over te maken • Geeft een ander de ruimte om zijn eigen mening te geven • Toont belangstelling voor een ander door vragen te stellen <p>Aardig doen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helpt medeleerlingen die hij minder aardig vindt wanneer dit gevraagd wordt • Toont respect voor de gevoelens van een ander • Komt op voor een leerling die gepest wordt • Gaat aardig om met leerlingen die anders zijn dan anderen • Heeft oog voor ieders kwaliteiten • Overziet consequenties van eigen gedrag (onaardig doen leidt ertoe dat iemand niet met je wil spelen) <p>Omgaan met ruzie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderhandelt met een medeleerling over een oplossing bij ruzie • Vertelt bij navraag welk aandeel hij heeft gehad bij onenigheid • Gaat adequaat om met gevoelens van schuld/ spijt (probeert goed te maken) • Benoemt vormen van hulp bij ruzie tussen anderen (juf halen, compromis) 		<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht laat merken dat elk gevoel mag maar niet elk gedrag. - De leerling wordt positief benaderd, het positieve wordt benadrukt, de leerkracht geeft blijk van vertrouwen en ondersteunt de leerling daar waar nodig is. <p>Week tegen het pesten: In elke groep besteden we jaarlijks o.a. tijdens de week tegen het pesten aandacht aan het verschil tussen plagen en pesten. Daarnaast hanteren wij een anti-pestprotocol op onze school.</p> <p>Week van de Lentekriebels: Elk jaar doen we mee met de Week van de Lentekriebels. Dit is een nationale projectweek voor het speciaal- en basisonderwijs. Er worden dan lessen gegeven over weerbaarheid, relaties en seksualiteit.</p> <p>Psycho-educatie Er wordt gewerkt aan zelfbewustzijn en omgaan met je beperking in de lessen sociaal-emotioneel leren. Voor zeer kwetsbare kinderen kan, via de CvL individuele krachtraining aangevraagd worden, hier wordt o.a. bewust aandacht besteed aan psycho-educatie. In ontwikkeling zijn schoolbrede afspraken rondom psycho-educatie en uitwerking van activiteiten rondom Wereld TOS dag.</p>
<p>Evaluatie: Via SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst)</p>		

Sociaal-emotionele ontwikkeling groep 8

		Frequentie: 2 x 30 minuten p.w. Dagelijks geïntegreerd in het lesprogramma.
Na te streven doelen	Methodes/materialen	Aanpak/methodiek
<p>Zelfbeeld De leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen.</p> <p>Jezelf presenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft feedback op een prettige manier • Reageert adequaat op opbouwende kritiek (doet er iets positiefs mee) • Geeft zijn mening over een onderwerp uit het nieuws <p>Een keuze maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benoemt dat er situaties zijn waarin je niet wil of kan kiezen • Maakt een afweging bij een dilemma of complexe keuze en komt tot een standpunt (besluiten dat hij een gevonden voorwerp teruggeeft) • Noemt argumenten waardoor een ander tot een andere keuze komt dan hijzelf <p>Opkomen voor jezelf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komt voor zichzelf op bij ongewenste aanrakingen/uitgingen • Spreekt een volwassene aan (op adequate manier) op gemaakte afspraken • Zoekt hulp wanneer een ander niet goed reageert op aangeven van grenzen • Durft mening ook te geven als die anders is dan de rest van de groep • Geeft een vriend(in) aan wat hij wel en niet fijn vindt in de vriendschap <p>Omgaan met je beperking/stoornis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft verschillen in beperkingen/ stoornissen aan tussen hemzelf en anderen (druk, snel afgeleid, moeite met contact leggen) 	<p>Methode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kwink - Goudenregels 	<p>Ouders worden middels een nieuwsbrief en koelkastposter op de hoogte gehouden van de inhoud van de lessen. Schoolbreed wordt aan dezelfde competenties en doelen gewerkt.</p> <p>Leerkracht aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elke 2 weken wordt een nieuwe les aangeboden. - De lessen worden in principe gevolgd via de jaarplanning maar hier kan vanaf geweken worden als de behoefte hier aan is. - In de school wordt aan dezelfde doelen tegelijkertijd gewerkt. - Het kwinkdoel en/of kwinkslag is zichtbaar in de klas. - De kwinkles kan opgedeeld worden over meerdere lessen.. - De inhoud van de lessen komt herhaaldelijk terug gedurende de week. - De gouden regels worden via een vaste structuur aangeboden en worden schoolbreed tegelijkertijd behandeld. - Naast de lessen zoals deze structureel vanuit de methode gegeven worden besteed de leerkracht het hele jaar door aandacht aan de sociaal-emotionele vorming. - Voor de kinderen is duidelijk welke regels er binnen de school en in de groep zijn. Hier is het hele jaar door aandacht voor. - De leerkracht ondersteunt leerlingen in het verwoorden van gevoelens. - De leerkrachten dragen zorg voor het welzijn van de leerling. Mogelijkheden worden versterkt . Onvermogen geaccepteerd. - De leerkracht laat merken dat elk gevoel mag maar niet elk gedrag.

<ul style="list-style-type: none"> • Maakt een reële inschatting van de schoolsoort waar hij naar toe kan gaan rekening houdend met zijn mogelijkheden <p>Sociaal gedrag De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen en leren samenwerken aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties.</p> <p>Ervaringen delen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voelt aan wat 'foute' grapjes zijn en stemt gedrag hierop af (niet meedoen) • Past informatie aan aan vertrouwdsheid luisteraar • Geniet samen met anderen van een gedeeld succes • Valt iemand die iets vertelt niet in de rede met eigen ervaringen <p>Aardig doen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reageert vriendelijk bij minder leuk voorstel van de ander • Merkt het als een ander zich gekwetst voelt en stemt zijn gedrag hierop af • Zorgt dat hij een ander niet kwetst • Geeft zijn mening over 'wat hoort en wat niet hoort' • Komt op voor een leerling die in groepsverband gepest wordt <p>Omgaan met ruzie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benoemt wat hij bij een ruzie wel/geen acceptabel gedrag vindt • Bedenkt een compromis • Benoemt dat een meningsverschil niet tot ruzie hoeft te leiden • Benoemt hoe iemand die kritiek of een negatieve reactie krijgt zich kan voelen • Verwoordt beide standpunten bij ruzie tussen zijn partij en een tegenpartij • Voorkomt ruzie door de ander tijdig aan te geven dat hij te ver gaat • Bemiddelt bij een ruzie tussen anderen 		<ul style="list-style-type: none"> - De leerling wordt positief benaderd, het positieve wordt benadrukt, de leerkracht geeft blijk van vertrouwen en ondersteunt de leerling daar waar nodig is. <p>Week tegen het pesten: In elke groep besteden we jaarlijks o.a. tijdens de week tegen het pesten aandacht aan het verschil tussen plagen en pesten. Daarnaast hanteren wij een anti-pestprotocol op onze school.</p> <p>Week van de Lentekriebels: Elk jaar doen we mee met de Week van de Lentekriebels. Dit is een nationale projectweek voor het speciaal- en basisonderwijs. Er worden dan lessen gegeven over weerbaarheid, relaties en seksualiteit.</p> <p>Psycho-educatie Er wordt gewerkt aan zelfbewustzijn en omgaan met je beperking in de lessen sociaal-emotioneel leren. Voor zeer kwetsbare kinderen kan, via de CvL individuele krachtraining aangevraagd worden, hier wordt o.a. bewust aandacht besteed aan psycho-educatie. In ontwikkeling zijn schoolbrede afspraken rondom psycho-educatie en uitwerking van activiteiten rondom Wereld TOS dag.</p>
<p>Evaluatie: Via SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst)</p>		

